

**UCHWAŁA NR XXVI/594/12
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 12 września 2012 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2012-2014”.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142, poz.1591 z późn. zm.), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r. Nr 149, poz. 887).

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć „Gminny program wspierania rodziny na lata 2012-2014” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 3. Uchylić Uchwałę nr XLIV/904/09 Rady Miasta Katowice z dnia 27 lipca 2009 r. w sprawie programu „Miejski system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w mieście Katowice na lata 2009-2014”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Arkadiusz Godlewski

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/594/12
Rady Miasta Katowice
z dnia 12 września 2012 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2012 - 2014

Urząd Miasta Katowice

Katowice 2012

WSTĘP

Rodzina jest podmiotem, które powinno zapewnić dziecku opiekę i korzystne warunki rozwoju. Tworzy ona własną niepowtarzalną atmosferę, na którą składają się stosunki między jej członkami. W centrum uwagi rodziny znajdują się dzieci, którym rodzina powinna poświęcić najwięcej troski i uwagi.

Współczesna rodzina boryka się z różnorodnymi problemami, którym nie jest w stanie sprostać. Na plan pierwszy wysuwają się problemy związane z sytuacją na rynku pracy oraz trudności materialne, a także problemy opiekuńczo – wychowawcze. Często zjawiskiem jest niezaradność w pełnieniu ról społecznych, rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych i dysfunkcjonalność rodziny. Rodzina często samodzielnie nie jest w stanie poradzić sobie z tak trudną sytuacją, szuka wówczas pomocy na zewnątrz.

Wśród wielu rodzin procesy dysfunkcji nakładają się pokoleniowo. Rodzice przejawiają bezradność w pełnieniu funkcji rodzicielskiej, zarówno w aspekcie socjalno-bytowym jak i realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Dzieci z tych rodzin często nie mają odpowiednich warunków w mieszkaniu do nauki, rozwoju psychofizycznego, utrzymania higieny, zdrowia, realizacji obowiązku szkolnego. Dlatego też rodziny te wymagają pomocy. Spójny i funkcjonalny system wsparcia pomaga rodzinie w wypełnianiu jej funkcji i utrwalaniu pozytywnych wzorców.

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887) do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Rozdział II

Cele programu

Cel główny:

Poprawa jakości życia rodzin poprzez rozwój aktywności własnej i zapobieganie marginalizacji życia rodziny.

Priorytet 1.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina.

Cel strategiczny: Poprawa stanu funkcjonowania rodziny.

Cel szczegółowy nr 1:

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji.

Zadania:

1. Objęcie rodziny systemem wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego poprzez następujące działania:
  - analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
  - wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie jej umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
  - podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,
  - pomoc w integracji rodziny,
  - przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz dążeniu do jej reintegracji,
  - pracę środowiskową z wykorzystaniem zasobów rodziny i środowiska lokalnego we współpracy z przedstawicielami służb, instytucji i organizacji,
  - dostarczanie wiedzy i uczenie umiejętności społecznych umożliwiających prawidłowe pełnienie funkcji rodziny poprzez realizację programów adresowanych do rodziców, dzieci i młodzieży,
  - objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny,
  - umożliwienie rodzinie skorzystania z pomocy rodziny wspierającej,
  - organizowanie dla rodzin spotkań służących wymianie doświadczeń oraz zapobieganiu izolacji w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych.

2. Monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Praca z rodziną również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy nr 2:

Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

Zadania:

1. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w oparciu o zasoby instytucjonalne gminy.
2. Prowadzenie terapii i mediacji dla rodzin.
3. Realizacja usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych,
4. Pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
5. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych oraz pomocy psychologicznej i pedagogicznej adresowanych do rodzin,
6. Wsparcie rodziny poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy nr 3:

Rozwój prorodzinnych form opieki nad dzieckiem.

Zadania:

1. Podejmowanie działań zmierzających do utrzymania dziecka w rodzinie naturalnej poprzez kompleksową pomoc rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych i problemowych w tym również poprzez objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny.
2. Zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez objęcie jej pomocą rodziny wspierającej w obszarach:
  - opieki i wychowania dziecka,
  - prowadzenia gospodarstwa domowego,
  - kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Organizacje pozarządowe

Koordynator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Priorytet 2.

Zabezpieczenie socjalne rodziny.

Cel strategiczny: Poprawa sytuacji ekonomicznej rodziny umożliwiającą zaspokajanie jej podstawowych potrzeb.

Cel szczegółowy nr 1:

Dostarczanie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.

Zadania:

1. Diagnozowanie, monitorowanie warunków i jakości życia rodziny.
2. Zaspokajanie potrzeb rodzin, które nie mogą być zaspokajane samodzielnie poprzez:
  - udzielanie pomocy materialnej,
  - prowadzenie pracy socjalnej skierowanej na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
  - udzielanie specjalistycznych usług i form pomocy.
3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich wsparcia materialnego i edukacyjnego oraz stworzenie możliwości uczestniczenia w zorganizowanych formach spędzania wolnego czasu.
4. Doskonalenie form współpracy z instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy nr 2:

Rozwijanie aktywności własnej i umiejętności zaspokajania potrzeb rodziny.

Zadania:

1. Tworzenie i realizacja grupowego wsparcia odpowiadającego na potrzeby rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ze specyficznymi problemami: niepełnosprawności, uzależnień, przemocy, mniejszości etnicznych, narodowych i innych, we współpracy ze społecznością lokalną.
2. Inicjowanie naturalnych grup wsparcia i grup samopomocowych przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów środowiska lokalnego oraz wsparcia asystenta rodziny.
3. Tworzenie i realizacja projektów nakierowanych na zapobieganie zjawiskom bezrobocia, bezdomności i wykluczenia społecznego.
4. Tworzenie i realizacja grupowego wsparcia w zakresie nabywania umiejętności społecznych, opiekuńczo-wychowawczych, podwyższania kompetencji rodzicielskich.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Organizacje pozarządowe

Koordynator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach

Priorytet 3. -

Edukacja podstawą rozwoju indywidualnego potencjału i zdolności dziecka.

Cel strategiczny: Poprawa sytuacji dziecka w procesie edukacji.

Cel szczegółowy 1:

Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Zadania:

1. Wypracowanie jednorodnych procedur efektywnej selekcji i monitoringu uczniów z problemami edukacyjnymi.
2. Kompensowanie deficytów edukacyjnych poprzez organizowanie dodatkowych zajęć sprzyjających pełnemu opanowaniu wiedzy i umiejętności.
3. Pomoc rzeczowa o charakterze edukacyjnym uczniom będącym w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie lub innych zdarzeń (stypendia i zasiłki szkolne).

Realizator: Wydział Edukacji, Organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 2:

Promowanie i wspieranie uzdolnionych uczniów.

Zadania:

1. Monitorowanie sytuacji szkolnej uczniów uzdolnionych i budowanie oferty edukacyjnej adekwatnej do ich potrzeb.
2. Wyróżnianie i nagradzanie dzieci i młodzieży uzdolnionej poprzez przyznawanie stypendiów za wyniki w nauce.

Realizator: Wydział Edukacji, Organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 3:

Wzbogacanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.

Zadania:

1. Wzbogacanie ofert szkół w zakresie zajęć pozalekcyjnych stanowiące dla dzieci i młodzieży atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań, prowadzonych przez nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami.
2. Współpraca szkół z organizacjami pozarządowymi wspierającymi zadania edukacyjne.

Realizator: Wydział Edukacji, Organizacje pozarządowe

Koordynator i realizator: Wydział Edukacji

Priorytet 4.

Sport, rekreacja i wypoczynek.

Cel strategiczny:

Popularyzacja sportu, aktywnego wypoczynku oraz zdrowego trybu życia jako sposobu spędzania wolnego czasu przez rodzinę.

Cel szczegółowy nr 1:

Rozbudowa warunków służących aktywności sportowej i rekreacyjnej oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo-rekreacyjnych.

Zadania:

1. Współpraca z uczniowskimi klubami sportowymi, stowarzyszeniami kultury fizycznej oraz organizacjami pozarządowymi mająca na celu upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
2. Wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.
3. Wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.
4. Wspieranie stałych zajęć rekreacyjnych i sportowo-rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
5. Wykorzystanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży,
6. Wspieranie różnych form turystyki krajowej.
7. Kształtowanie właściwych postaw wobec sportu poprzez edukację sportową, aktywne uczestnictwo w imprezach sportowych, edukację w zakresie kultury widowisk sportowych.
8. Poszerzanie form sportowego szkolenia dzieci i młodzieży w klubach, ze szczególnym uwzględnieniem uczniowskich klubów sportowych w zakresie nieodpłatnego wykorzystywania bazy szkolnej.
9. Funkcjonowanie w szkołach klas sportowych.

Cel szczegółowy nr 2:

Promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież, sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie.

Zadania:

1. Realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym tj. alkoholizmowi, narkomanii itp., oraz biernym formom spędzania czasu wolnego.
2. Zagospodarowanie w okresie wakacyjnym czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez ich udział w imprezach i zajęciach organizowanych w ramach „Akcji Lato” i „Akcji Zima”.
3. Rozwijanie i promowanie rekreacji oraz form aktywnego wypoczynku obejmujących dzieci i młodzież w tym także osoby niepełnosprawne.
4. Promowanie oraz popularyzowanie rodzinnego uczestnictwa w imprezach sportowo- rekreacyjnych.

Realizator: Wydział Kultury, Wydział Edukacji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Organizacje pozarządowe.

Koordynator: Wydział Sportu i Turystyki

Priorytet 5.

Bezpieczeństwo i patologie społeczne.

Cel strategiczny: Poprawa bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy nr 1:

Doskonalenie systemu reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa.

Zadania:

1. Koordynacja funkcjonowania Miejskiego Centrum Ratownictwa.
2. Analiza zagrożenia przestępczością (na podstawie informacji dziennych zgłoszonych przez KMP - w poszczególnych dzielnicach / rejonach miasta).
3. Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców:
  - skrócenie czasu realizacji interwencji Policji i Straży Miejskiej,
  - zwiększenie liczby umundurowanych patroli w miejscach publicznych.
4. Utrzymanie sprawności systemu monitoringu wizyjnego miasta i jego rozbudowa.
5. Fundusze nagrodowe motywujące funkcjonariuszy służb odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo do zwiększenia efektywności prowadzonych zadań.
6. Poprawa funkcjonowania i standardów pracy służb oraz warunków obsługi mieszkańców w placówkach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny.
7. Inicjowanie i koordynacja prewencyjnych programów / akcji na rzecz poprawy bezpieczeństwa.
8. Edukacja i informowanie społeczności lokalnej w zakresie bezpieczeństwa i porządku prawnego.

Realizator: Wydział Zarządzania Kryzysowego

Cel szczegółowy nr 2:

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.

Zadania:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w tym w szczególności prowadzenie świetlic, klubów, grup profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, realizacja środowiskowych programów profilaktycznych prowadzonych na terenie szkół, a także organizowanie obozów, kampanii i festynów trzeźwościowych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie poprzez

wspieranie działalności placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień poprzez: wzmacnianie kompetencji w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem, poprzez szkolenia wybranych grup zawodowych, w tym w szczególności pracowników socjalnych, pracowników domów pomocy społecznej, domów dziecka.

Realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej, Organizacje pozarządowe

Koordinator: Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień, w ramach Wydziału Polityki Społecznej

Rozdział III

Sprawozdawczość z realizacji

Prezydent Miasta w terminie do 31 marca przedkłada Radzie Miasta Katowice sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za poprzedni rok budżetowy oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.